

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce: **J. S.**, narozen dne X,
státní příslušník Íránské islámské republiky,
toho času v Z. P. Z. C. B., X,
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
se sídlem Kovářská 4, Praha,

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje**,
se sídlem Křižíkova 8, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 9. 2020, č. j. KRPS-208599-54/ČJ-2020-010022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí žalované označeného v záhlaví, jímž žalovaná zajistila žalobce dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců za území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění a dobu zajištění stanovila na 90 dnů ode dne vydání napadeného rozhodnutí.
2. Žalovaná uvedla, že žalobce přicestoval nelegálně, ukrytý pod kamionem a jeho cílem byla

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

Evropa, bez určení konkrétního státu, je tedy zjevné, že bude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Pakliže by se žalobce skutečně chtěl pouze dostat do bezpečí, jak uvedl, požádal by o mezinárodní ochranu v prvním bezpečném státě, na jehož území vstoupil. Tak ale neučinil a dále cestoval Evropou neoprávněně. Existuje tedy důvodná obava, že by žalobce mohl nekontrolovatelně a svévolně cestovat mezi jednotlivými státy Evropské unie, což nelze akceptovat. Také odmítl vyplnit formulář, kterým by potvrdil svou totožnost. S ohledem na to, že u sebe nemá žádný doklad, významně to ztěžuje ověření jeho totožnosti. Tím žalobce dokazuje, že nehodlá respektovat právní normy České republiky a neskýtá záruku, že bude plnit, co mu bude uloženo správním orgánem. Tomu odpovídá i jeho výslovné vyjádření, že do Íránu se vrátit nechce a nehodlá. Dále porušil nařízení vydaná v souvislosti s pandemickou situací. Skutečnosti týkající se omezení pohybu osob a zákazu vstupu cizinců jsou přitom všeobecně známé a žalobce si jich musel být dobře vědom, minimálně si musel být vědom toho, že nějaká opatření existují.

3. Žalovaná se dále zabývala otázkou, zda je žalobci možné uložit zvláštní opatření za účelem vycestování. Uvedla, že s ohledem na to, že žalobce nedisponuje finančními prostředky a sám uvedl, že vše, co měl, prodal, nemůže složit finanční záruku. Žalobce také nemá v České republice žádné rodinné ani jiné vazby, proto by nebylo účelné mu uložit povinnost oznámit policii adresu místa pobytu. Zároveň zde není nikdo, kdo by za něj finanční záruku složil. Z jeho dosavadního jednání žalovaná považuje za patrné, že neskýtá žádnou záruku, že se bude zdržovat na určené adrese a bude spolupracovat se správními orgány. Žalovaná dále uvedla, že opatření ve smyslu § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je nerealizovatelné, protože žalobce nemá finanční prostředky a není schopen prokázat svou totožnost. V poslední řadě žalovaná neshledala důvod pro realizaci opatření ve smyslu povinnosti zdržovat se v místě určeném policií. Uvedla, že tato zařízení jsou primárně určena pro ohrožené skupiny osob, např. těhotné ženy, rodiny s malými dětmi apod. Uzavřela, že zajištění považuje za vhodné a přiměřené, zatímco jiná, mírnější opatření by z hlediska dosavadního jednání účastníka byla zjevně nedostatečná. K zajištění také žalovaná přistoupila z důvodu nebezpečí, že se žalobce bude nadále na území České republiky zdržovat bez cestovního dokladu a oprávnění k pobytu. Je zjevné, že se žalobce bude dále dopouštět porušování právních předpisů České republiky. Tvrdí, že o zákazu vstupu do České republiky nevěděl, ale žalovaná zastává názor, že současná pandemická situace je celosvětově známá, každá země přijímá opatření v souvislosti se vstupem na své území, žalobce tedy nějaká opatření měl předpokládat či se minimálně informovat. Žalobce po příjezdu do České republiky podal žádost o mezinárodní ochranu a následně ji vzal zpět. Z toho plyne, že žalobcova obava o bezpečnost ve vlasti je pouze účelové tvrzení. I z toho důvodu považuje žalovaná za zřejmé, že žalobce nadále nebude dodržovat právní normy.
4. Žalovaná v jednání žalobce shledala rozpor se zájmem společnosti na dodržení podmínek pro vstup a pobyt cizinců na území České republiky. Neoprávněný vstup ve skrytu, bez cestovního dokladu a navíc v době epidemiologických opatření je negativní jev, jenž ohrožuje veřejné zdraví a zájmy. Osoba, která vědomě a úmyslně nerespektuje jí uložené povinnosti, neskýtá záruku, že bude spolupracovat s orgány policie. Žalovaná proto dospěla k závěru, že důvěryhodnost žalobce je oslabena a jeho chování vzbudilo důvodnou obavu, že se na území České republiky bude skrývat nebo se bude snažit nelegálně vycestovat do jiného státu Evropské unie a tím mařit výkon úředního rozhodnutí.

5. Žalovaná stanovila dobu zajištění na 90 dnů od vydání napadeného rozhodnutí. Uvedla, že přihlédla k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění, k němuž si musí obstarat potřebné náležitosti. Jedná se zejména o zjištění a ověření jeho totožnosti a zajištění náhradního cestovního dokladu. Délku procesu obstarání náležitostí nelze časově predikovat. Žalovaná též zohlednila možnost návštěvy konzulárního úřadu domovského státu. Dále přihlédla k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů, neboť Ředitelství služby cizinecké policie musí obstarat letenku nebo vyjednat průvoz cizince přes jiné státy Evropské unie, je nutné žalobci zajistit eskortu a komunikovat s Íránem o převzetí svého státního občana. Doba potřebná k zajištění se pohybuje v řádu několika kalendářních dnů nebo týdnů, proto považuje stanovenou dobu zajištění za přiměřenou. Převzetí žalobce státem původu považuje za možné (nikoli vyloučené).
6. Zabývala se také tím, zda bude možné rozhodnout o správním vyhoštění s ohledem na přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života, přičemž dospěla k závěru, že žalobce na území České republiky nemá žádné vazby ani majetek. Nemá ani žádné specifické zdravotní potíže, pročez v tomto ohledu žalovaná nepředpokládá, že by mohlo dojít k nepřiměřenému zásahu do jeho soukromého a rodinného života. Rovněž nebylo zjištěno, že by žalobci v zemi původu hrozilo skutečně nebezpečí vážné újmy podle § 179 zákona o pobytu cizinců, v tomto ohledu žalovaná vycházela ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra vydaného pro účely řízení o vyhoštění.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

7. Žalobce v žalobě popsal důvody, pro které se rozhodl urychleně opustit vlast. Obával se o svůj život, pročez odcestoval do Turecka, a po několikadenní cestě pod návěsem kamionu, kde se ukryl, přicestoval do České republiky. Ocítl se na neznámém místě, bez mobilního telefonu, znalosti místního jazyka a zcela vyčerpán. První osobě, již potkal, sdělil, že potřebuje mezinárodní ochranu. Obsluha čerpací stanice tak přivolala policejní hlídku. Žalobce ještě ten den několikrát zopakoval, že si přeje podat žádost o mezinárodní ochranu na území České republiky, jeho cílem bylo pouze dostat se do bezpečné demokratické země. Byl převezen do zařízení pro zajištění cizinců, kde podal znovu žádost o udělení mezinárodní ochrany. Následně vzal svou žádost zpět, ale učinil tak jen proto, že mu v té době nebyla poskytnuta právní pomoc (nebyl zastoupen) a vycházel ze zkreslených informací od ostatních cizinců v zařízení. Poté, co mu byla přidělena právní pomoc, pokusil se opětovně podat žádost o mezinárodní ochranu (dne 2. 9. a 16. 9. 2020), byl však poučen, že jeho právo podat žádost o mezinárodní ochranu zaniklo podle § 3b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
8. Žalobce se neztotožnil s úvahou žalované, na jejímž základě je zajištěn. Žalobce zvolil jedinou možnou cestu, kterou mohl opustit zemi původu za daných okolností. Ačkoliv tak učinil nelegálně, jeho legitimním cílem bylo podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, což tvrdil od samého počátku. Žalovaná své úvahy opírá o domněnku, že žalobce měl podat žádost o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi původu, v níž se ocítl. Z napadeného rozhodnutí však není zřejmé, jaké konkrétní místo to mělo být. Pakliže tou první zemí mělo být Turecko, žalovaná se ani nepokusila zjistit skutečný stav věcí, tj. zda se v Turecku pokusil ochranu vyhledat, ani zda je v Turecku zaručena alespoň minimální ochrana žalobce a zda je zajištěn princip nenavrácení (*non-refoulement*). Žalobce dále vypověděl, že neměl mobilní telefon a od okamžiku, kdy se ukryl v podvozku kamionu, nevěděl, přes jaké země projíždí, bylo mu to ale jedno, byl veden pouze touhou dostat se

do bezpečí. Žalobce namítl, že úvaha, zda měl požádat o mezinárodní ochranu v jiném státě nežli v České republice, přímo nesouvisí s důvodem zajištění, resp. pouze z tohoto důvodu žalobce nemohl být zajištěn.

9. Z napadeného rozhodnutí není žalobci zřejmé, zda žalovaná hodnotí absenci cestovního dokladu a žalobcovo odmítnutí vyplnit a podepsat formulář (formulář Zastupitelského úřadu Íránu v Praze) jako odmítnutí uvést údaje. Či zda za odmítnutí uvést údaje žalovaná považuje žalobcovo tvrzení, že se nechce vrátit do Íránu, neboť mu tam hrozí nebezpečí, přičemž opakovaně uváděl, že chce žádat o mezinárodní ochranu. Žalobce se domnívá, že se žalovanou po celou dobu plně spolupracoval. Uvedl své osobní údaje a zodpověděl všechny otázky. Úvahy uvedené v rozhodnutí považuje za nepřezkoumatelné. Vyjasnění uvedeného je relevantní pro naplnění skutkové podstaty dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, na základě níž byl zajištěn.
10. Žalobce považuje za nepřezkoumatelné posouzení možnosti uložit alternativy k zajištění. Žalovaná řádně neodůvodnila, z jakého důvodu by uložení alternativ nebylo účelné, a nezhodnotila okolnosti svědčící ve prospěch žalobce. Poukázal na to, že porušování právních předpisů cizinci je „stíháno“ podstatně přísněji, než je tomu u občanů České republiky. Již z porušení administrativních povinností je v případech cizinců mnohdy vyvozována neúcta k právnímu řádu země (shodně rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 12. 2015, č. j. 78 A 17/2015-34). Žalobci by nemělo být kladeno k tíži, že přicestoval bez potřebných dokladů k pobytu a bez průkazu totožnosti, neboť svou domovskou zemi opustil narychlo. Stejně tak mu nelze klást k tíži, že odmítl podepsat dokumenty, na základě kterých by bylo možné jej vydat zpět do země, z níž uprchl kvůli strachu o vlastní život. Zajištění (tj. zbavení osobní svobody) je možné až tehdy, nepostačují-li k dosažení sledovaného účelu mírnější prostředky. Z uvedených důvodů považuje žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.
11. Stejně tak se žalobce neztotožnil s odůvodněním doby, po kterou má být zajištěn. Žalovaná sice vyjmenovala kroky, které je nutné splnit k dosažení cíle sledovaného zajištěním (tzn. správní vyhoštění), zároveň ale obecně uvedla, že k tomu nutná doba se pohybuje v řádech několika dnů či týdnů. To nevysvětluje, z jakého důvodu zajistila žalobce na 90 dnů. Žalobce považuje rozhodnutí za vnitřně rozporné. Domnívá se také, že nenaplnňuje atributy stanovené judikaturou pro odůvodnění délky zajištění (odkázala na rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79). Rozhodnutí postrádá uvedení podrobných kroků, které je nutné provést, a konkrétní časový rámec, proto rozhodnutí neodpovídá požadavkům stanoveným v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
12. Žalovaná ve vyjádření k žalobě zrekapitulovala dosavadní průběh správního řízení a shrnula argumentaci obsaženou v napadeném rozhodnutí. K uplatněným žalobním bodům uvedla, že ze spisového materiálu plyne, že žalobce vstoupil na území České republiky v rozporu s právními předpisy a jeho deklarovanou cestu za bezpečím bez určení cílové destinace nelze považovat za relevantní. Ověření své totožnosti bojkotoval, neboť nebyl ochoten vyplnit formulář o totožnosti v přítomnosti tlumočníka. Jeho postup tedy nelze označit za spolupráci. Neuložení zvláštního opatření vychází z jeho situace. Žalobce nedisponuje žádnými financemi, nemůže proto složit finanční zálohu, nemá zde žádné zázemí ani rodinné příslušníky. Současně nelze očekávat, že se bude dostavovat na policii, neboť nemá jiné zázemí, kde by mohl pobývat. Při stanovení délky zajištění byla zohledněna délka trvání ověření totožnosti žalobce cestou zastupitelského úřadu, vystavení

náhradního cestovního dokladu žalobci a realizace vyhoštění za účasti eskorty za současné epidemiologické situace v České republice i ostatních státech. Žalovaná je odkázána na fungování jiných orgánů, zejména íránského zastupitelského úřadu, kterému s ohledem na jeho suverenitu nelze stanovit lhůtu, v níž má žádost vyřídit. Dle závazného stanoviska Ministerstva vnitra je realizace vyhoštění možná, zajištění je proto účelné. Své rozhodnutí považuje za souladné s právními předpisy a navrhla, aby soud žalobu zamítl.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

13. Hlídka policie dne 23. 8. 2020 zjistila, že na čerpací stanici na 52. kilometru dálnice D1 ve směru jízdy na Prahu se pohybuje žalobce. Zjistila také, že žalobce u sebe nemá žádný doklad totožnosti, přicestoval z Íránu přes Turecko a Bulharsko a dále v nápravě kamionu přes další země, přičemž neví, o jaké země se jednalo, a dožaduje se mezinárodní ochrany.
14. Dne 23. 8. 2020 bylo vydáno oznámení o zahájení správního řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. a) bodu 2 a § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona o pobytu cizinců.
15. V rámci výsledku ze dne 23. 8. 2020 žalobce uvedl, že se narodil dne 20. 1. 1984 v provincii Shiraz v Íránu. Jeho zdravotní stav je poměrně dobrý, nepožívá žádné návykové látky ani léky a netrpí žádnou nemocí, pouze je vyčerpán z cesty. Je svobodný a v Íránu žil se svou matkou. Žalobcův otec již zemřel. Z vlasti vycestoval z důvodu obav o svůj život. Jeho bratr je členem radikálního hnutí Revoluční garda. Žalobce se svým bratrem mají velmi rozdílné názory na politiku i náboženství a z toho důvodu pro něj v Íránu není bezpečno. Byly mu doručeny výhrůžné zprávy o jeho připravovaném zabití. Hrozí mu nejen mučení, ale i trest smrti. Z toho důvodu narychlo odcestoval ze země, proto cestovní doklad nechal doma. Začátkem července odcestoval do Teheránu. V blízkosti hraničního přechodu Bozorgan přešel do Turecka. V Turecku někde u bulharských hranic nastoupil na kamion, jenž jej odvezl do České republiky. Řidič kamionu o něm nevěděl, cestoval v podvozku, v blízkosti kol a rezervy. Nemá tušení, přes jaké země cestoval, vystoupil v České republice, neboť již byl vyčerpán z cesty. Neměl naplánovanou cílovou destinaci, chtěl pouze někam, kde bude bezpečno. Nedisponuje žádnými financemi, nemá u sebe ani telefon, neboť jej prodal v Turecku. I z toho důvodu neměl tušení, přes které země cestuje. V České republice nemá žádné vazby. Někde v Německu má žít jeho strýc z matčiny strany, ten však uprchl ještě v době, kdy žalobce nebyl na světě, a žalobce s ním není v kontaktu. Do Íránu se vrátit nechce, chce zůstat zde a podat žádost o mezinárodní ochranu. Je si vědom, že porušil zákon, ale nemá se kam vrátit a v případě návratu do Íránu se obává o svou bezpečnost.
16. Dne 23. 8. 2020 vydala žalovaná rozhodnutí o zajištění č. j. KRPS-208599-18/ČJ-2020-010022-ZZC podle § 124 odst. 1 písm. a) a § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců a dobu zajištění stanovila na 90 dnů. Žalobce byl zajištěn v Z. P. Z. C. B. a byl informován o možnosti požádat o udělení mezinárodní ochrany podle § 3a odst. 1 písm. a) bodu 4 a § 3b zákona o azylu.
17. Žalobce odmítl vyplnit a podepsat žádost o zjištění totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu vyhotovenou v perském jazyce, a to z bezpečnostních důvodů. Uvedl, že se obává o svůj život.
18. Dne 29. 8. 2020 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 31. 8. 2020 vzal žádost zpět, řízení proto bylo zastaveno rozhodnutím ze dne 3. 9. 2020, č. j. OAM-00/LE-BA02-

BA04-2020. Dne 1. 9. 2020 bylo Ministerstvem vnitra vydáno rozhodnutí o zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Doba zajištění byla stanovena do 17. 12. 2020. Dne 29. 9. 2020 byl žalobce informován o skončení statusu žadatele o udělení mezinárodní ochrany v důsledku zpětvzetí žádosti.

19. Podle závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnosti vycestování cizince ze dne 4. 9. 2020 je vycestování žalobce do Íránu možné. V odůvodnění je uvedeno, že žalobci v případě návratu nehrozí nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců a jeho návrat není v rozporu s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).
20. Dne 29. 9. 2020 vydala žalovaná napadené rozhodnutí o zajištění.
21. Žalobce poté, co jej začala zastupovat v záhlaví rozsudku uvedená zástupkyně, podal další žádost o mezinárodní ochranu. Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 30. 10. 2020, č. j. OAM-127/LE-BA02-VL14-PS-2020, byl zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, doba zajištění byla stanovena do 15. 2. 2021.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

22. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, ve lhůtě dle § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Žaloba je věcně projednatelná. Jejím projednání nebrání ani § 125 odst. 6 věta druhá zákona o pobytu cizinců ve spojení s vydáním rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 30. 10. 2020 o zajištění dle zákona o azylu (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 1. 2020, č. j. 53 A 20/2019-55). Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal.
23. S ohledem na skutečnost, že žádný z účastníků nepožádal o nařízení jednání a soud nepovažuje nařízení jednání za nezbytné, rozhodl soud o žalobě bez jednání (§ 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců).

Posouzení žalobních bodů

24. Žalobce se domnívá, že nebyl dán důvod zajištění, neboť se žalovanou plně spolupracoval. Úvahy žalované o možnosti podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiné zemi považuje za nepřezkoumatelné, podle žalobce nemohly být základem pro rozhodnutí o zajištění. Dále napadené rozhodnutí považuje za nepřezkoumatelné ve vztahu k hodnocení dostatečnosti mírnějších opatření a ve vztahu ke stanovení doby zajištění.
25. Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců policie vydá rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 5 let pobývá-li cizinec na území bez platného cestovního dokladu, ač k tomu není oprávněn, a podle bodu 4 téhož ustanovení pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.

Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění a

nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území (dále jen „zvláštní opatření za účelem vycestování“) a) povinnost cizince hlásit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků („finanční záruky“) cizincem, kterému je zvláštním opatřením za účelem vycestování uloženo; za cizince může finanční záruku složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území České republiky („složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.

Podle § 123b odst. 4 zákona o pobytu cizinců o druhu a způsobu výkonu zvláštního opatření za účelem vycestování rozhoduje policie. Při rozhodování o uložení zvláštního opatření policie zkoumá, zda jeho uložení neohrozí výkon správního vyhoštění, a přihlíží k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince.

Podle § 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců doba zajištění nesmí překročit 180 dnů a počítá se od okamžiku omezení osobní svobody. V případě cizince mladšího 18 let nebo rodiny s nezletilými dětmi nesmí doba zajištění překročit 90 dnů.

26. Ze správního spisu plyne, že žalobce se ocitl na území České republiky nelegálně, a to jak bez dokladu totožnosti, tak bez pobytového oprávnění (vízum, povolení k pobytu apod.). Žalovaná přistoupila k zajištění žalobce z důvodu nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Soud se s tímto postupem ztotožňuje, neboť na straně žalobce jsou dány významné indicie, z nichž lze objektivně dovodit obavu z toho, že bude mařit výkon rozhodnutí o správním vyhoštění tím, že se bude skrývat, odcestuje do jiného stavu nebo se mu bude jinak vyhýbat.
27. Soud k tomu předně uvádí, že žalobce si byl vědom, že vstupuje na území cizích států nelegálně, přesto ho to neodradilo v další cestě (ostatně způsob, jakým cestoval, nejlépe svědčí o tom, že si byl nelegálnosti svého počínání velmi dobře vědom). Žalobce nemá jasný cíl cesty, chce se pouze dostat do bezpečí a požádat o mezinárodní ochranu, třeba právě v České republice. Tuto jeho proklamaci ovšem nelze vnímat jako projev odevzdanosti a vůle bezpodmínečně se podrobit rozhodnutí orgánů České republiky ve věci správního vyhoštění. Podmínky, jimž se žalobce dobrovolně vystavil za tím účelem, aby se dostal do České republiky, nasvědčují jeho odhodlanosti a svereposti žít v některé z evropských demokratických zemí.
28. Žalobce sice do protokolu o výsledku uvedl své jméno, příjmení, datum narození, národnost a bydliště v zemi původu, stejně jako další údaje o své osobě, nicméně následně odmítl podepsat prohlášení o své totožnosti, na jehož základě by bylo možné jeho totožnost ověřit u iránského zastupitelského úřadu v Praze (doklad totožnosti žalobce nepředložil s tím, že jej nechal v Íránu). Zjištění jeho totožnosti tak bylo provedeno pouze z výsledku, jeho totožnost nemohla být (oficiálně) potvrzena, neboť formulář k tomuto ověření odmítl vyplnit. Není tedy pravda, že by ve všem spolupracoval, jak uvádí. Svým

postupem naopak zásadním způsobem komplikuje správním orgánům ověření své totožnosti. Žalobce sice v řízení uvedl úplné údaje, což však neznamená, že jde o údaje správné a že ho lze na jejich základě ztotožnit. Ověření této skutečnosti u íránského zastupitelského úřadu žalobce neumožnil. Nevyplnění formuláře pro íránský zastupitelský úřad není samo o sobě důvodem pro zajištění (ani z odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze dovodit opak), jde nicméně o jednu z indicií, na jejichž základě lze posoudit míru ochoty žalobce spolupracovat s orgány České republiky ve věci vyhoštění. Je tedy nutné přisvědčit žalované, že tato skutečnost nezakládá přílišnou důvěru v to, že žalobce bude se správními orgány spolupracovat (při vycestování). Žalobce namítl, že je nutné postavit najisto, v čem se žalovanou nespolupracoval. Žalovaná v napadeném rozhodnutí zcela jasně uvedla, že žalobce odmítl vyplnit formulář k ověření totožnosti a výslovně uvedl, že se nehodlá vrátit do Íránu. Z uvedeného vskutku nečísí přílišná ochota dále spolupracovat se správními orgány, naopak lze předpokládat, že žalobce se bude snažit vyhýbat realizaci správního vyhoštění. Závěr žalované je plně přezkoumatelný a vychází ze skutečností, které jsou obsaženy ve správním spisu.

29. Žalobce považuje za nepřezkoumatelnou také úvahu žalované týkající se toho, že měl možnost podat žádost o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi na své cestě. K tomu soud uvádí, že žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že pakliže žalobce byl nucen odcestovat ze země původu pouze z důvodu hledání bezpečí, mohl podat žádost v první bezpečné zemi, v níž se ocitl. Tato úvaha nebyla pro vydání napadeného rozhodnutí stěžejní, avšak je možné ji přisvědčit. Žalobce sám uvedl, že nějaký čas strávil cestou přes Turecko a na kamion nasedl v blízkosti hranic s Bulharskem. V tu dobu mu tedy bylo známo, kde se nachází. Turecký právní řád zná institut mezinárodní ochrany, přičemž žalobce nevysvětlil, z jakého důvodu se obával podat žádost o takovou ochranu v Turecku. Prvním členským státem Evropské unie, na jehož území žalobce vstoupil, je Bulharsko, které je možné považovat za bezpečnou zemi. Nebylo tedy nezbytné neoprávněně cestovat Evropou tři dny, jak to učinil žalobce, nýbrž bylo možné podat žádost o mezinárodní ochranu již v Turecku nebo po překročení turecko-bulharské hranice. V jaké zemi se žalobce nachází (tj. zda je již na území Evropské unie či nikoliv), muselo být žalobci zřejmé. Nad to soud považuje za vhodné poukázat na to, že žalovaná nemá povinnost určit, v jaké zemi měl žalobce podat žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaná je však povinna hodnotit a rozhodnout na základě všech okolností, které vyšly v řízení najevo, zda z jednání žalobce lze usuzovat na to, že bude aktivně spolupracovat s orgány České republiky po celou dobu řízení o správním vyhoštění, včetně samotné realizace vyhoštění, tedy že se mu nebude snažit vyhnout např. ukrýváním se nebo odcestováním do jiného státu. Proto vzala v potaz mj. i to, že žalobce nelegálně cestoval Evropou tři dny, ačkoliv již v době, kdy nastupoval do kamionu, mu bylo známo, že se nachází u bulharských hranic, jak ostatně on sám uvedl (nehledě na to, že již před tím se několik dní zdržoval v Turecku). Žalovaná tak dovodila, že uváděná snaha dostat se do bezpečí je spíše účelovým tvrzením, nežli skutečnou obavou z reálného nebezpečí. Dále z uvedeného dovodila, že je pravděpodobné, že žalobce se bude pokoušet odcestovat dále na západ s ohledem na to, že Česká republika nebyla jeho cílovou destinací.
30. Další okolnosti hovořící spíše pro důvodnost obav žalované ze žalobcova případného odcestování do jiného členského státu Evropské unie je možné dovodit i z dalšího postupu žalobce. Jak plyne ze správního spisu, žalobce vzal svou (prvou) žádost o mezinárodní ochranu po několika dnech zpět a následně podal další žádost. Třebaže žalobce vysvětluje, že od podání první žádosti do jejího zpětvzetí mu nebyla poskytnuta právní pomoc, lze

žalobcovo jednání považovat přinejmenším za zkratkovité. Žalobce získal univerzitní vzdělání (celkem studoval 17,5 let, jak sám uvedl při výsledku), lze jej tedy považovat za nadprůměrně vzdělaného. Třebaže v době, kdy vzal první žádost o mezinárodní ochranu zpět, neměl přístup k právní pomoci, mohl s tímto úkonem vyčkat do doby, než se bude moct poradit s právníkem. O tom, že v zařízení pro zajištění cizinců poskytuje pravidelně právní poradenství zástupkyně žalobce, stejně jako někteří advokáti, byl žalobce jistě informován (viz kontakty na organizace zabývající se cizineckou a uprchlickou problematikou parafované žalobcem a tlumočnickem), resp. se na možnost poradenství mohl zeptat. Důvody, proč žalobce impulzivně vzal první žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět, nejlépe osvětluje zápis z rozhovoru s klientem ze dne 14. 9. 2020, jenž je součástí správního spisu a který žalobce přiložil též k žalobě. Podle tohoto zápisu žalobce zaměstnankyni české pobočky Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky při telefonickém rozhovoru sdělil, že již během pobytu v nemocnici z důvodu pozitivního testu na onemocnění COVID-19 byl ostatními pacienty (cizinci) upozorněn, že toho nemá od České republiky příliš očekávat, neboť to není jako ve Spolkové republice Německo. Když byl přemístěn z nemocnice do Z. P. Z. C. B., setkal se tam s jedním Maročanem, jenž mu řekl, aby si nenechal odebrat otisky, neboť v České republice to je nejhorší, jemu uložili povinnost vycestovat ve lhůtě 3 dnů, kam chce. V návaznosti na to žalobce kontaktoval sociálního pracovníka s tím, aby mu hned dali všechny papíry zpět, neboť chce jet jinam. Spousta lidí žalobci říkalo, že český azyl je nejtěžší, řízení dlouho trvá a pak ho mohou poslat zpátky domů. Dále říkali, že už je blízko území Spolkové republiky Německo a že když vezme žádost zpět, dostane lhůtu k vycestování 3 dny a bude moct jet, kam jen bude chtít. Důvody, pro něž vzal žalobce svoji první žádost o mezinárodní ochranu zpět, tak jen potvrzují důvodnost obav žalované z toho, že nezůstane v kontaktu s orgány České republiky až do realizace vyhoštění. Úvaha žalované, že žalobce mohl podat žádost o mezinárodní ochranu jinde, skutečně nemůže být jediným důvodem pro zajištění žalobce, jak správně uvedl. Tak tomu také v nyní projednávané věci není. Žalovaná pouze tuto okolnost vzala v potaz při svém rozhodování, což je její povinností. V kontextu všech ostatních zjištěných okolností je ale zřejmé, že závěr žalované o existenci vážných obav je zcela logický. Tento závěr je přezkoumatelně odůvodněn. Skutečnost, že žalobci bylo poté, co vzal svoji první žádost o mezinárodní ochranu zpět, vysvětleno, že s ohledem na principy fungování tzv. dublinského systému jsou k posouzení jeho žádosti příslušné české orgány, což vzal na vědomí, neskýtá záruku, že s nimi bude spolupracovat a nebude se vyhýbat správnímu vyhoštění. Žalobní bod není důvodný.

31. Žalobce dále namítl, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné ve vztahu k možnosti uložit zvláštní opatření. Z protokolu o výsledku žalobce plyne, že žalobce nemá naprosto žádné finanční prostředky a nemá v České republice žádné známé či příbuzné, tedy ani žádné zázemí, které by mohl využít. Žalobce nemá v České republice žádné místo, kde by se mohl po dobu řízení o vyhoštění zdržovat, neboť nedisponuje potřebnými finančními prostředky k zajištění ubytování, přičemž není oprávněn zajistit si tyto prostředky vlastní výdělečnou činností (ať již podnikáním, nebo výkonem zaměstnání). Nelze předpokládat, že žalobce bude kdekoliv ubytován zcela zdarma, resp. žádný návrh v tomto směru žalobce neuvedl. Tyto skutečnosti vylučují možnost aplikace zvláštních opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) a c) zákona o pobytu cizinců. Vzhledem k výše uvedenému nemůže žalobce ani složit finanční záruku, ani žádná třetí osoba nenabídla, že by za žalobce takovou záruku složila. To vylučuje aplikaci zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalovaná také vyloučila opatření podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona

o pobytu cizinců, neboť zařízení podle uvedeného ustanovení je vzhledem k omezené kapacitě vyhrazeno pro specifické skupiny osob, např. těhotné ženy, rodiny s nezletilými dětmi apod. Žalobce do skupiny zranitelných osob bezesporu nespadá.

32. Podle judikatury NSS nesmí být zajištění cizince za účelem vyhoštění automatické a zvláštní opatření nelze paušálně vyloučit. Je povinností správního orgánu zvážit zejména osobní, majetkové a rodinné poměry žalobce, charakter porušení povinností souvisejících s vyhoštěním, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených Českou republikou nebo jiným státem Evropské unie, včetně charakteru těchto povinností (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, či rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2019, č. j. 2 Azs 356/2018-28). Žalovaná se zabývala všemi existujícími mírnějšími opatřeními, jimiž by bylo možné nahradit zajištění, nicméně zjistila, že žalobci nelze žádné z nich uložit. Vyšla přitom ze skutečností uvedených samotným žalobcem. Ostatně ani v žalobě žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by zpochybňovaly závěry žalované. Soud také považuje za nutné doplnit, že zajištění žalobce nesouvisí s jeho „stíháním“ za „administrativní porušení“, jak naznačuje v žalobě s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem. Řízení o vyhoštění žalobce, s nímž napadené rozhodnutí věcně souvisí, bylo zahájeno z důvodu, že žalobce vstoupil na území České republiky bez platného dokladu totožnosti a bez pobytového oprávnění, přičemž současně porušil epidemiologická opatření vydaná v souvislosti s aktuální celosvětovou pandemickou situací. Jen stěží lze takové jednání považovat za nevýznamné porušení právních předpisů „administrativního“ charakteru. Postup žalované je v souladu se zákonem i výše uvedenou judikaturou NSS. Žalobní bod není důvodný.
33. V poslední řadě žalobce namítl, že rozhodnutí žalované je nepřezkoumatelné ve vztahu k odůvodnění doby trvání zajištění. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že přihlédla k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Uvedla, že za tím účelem je povinna zajistit náležitosti, jež jsou k výkonu zapotřebí. Zejména se jedná o zjištění a ověření totožnosti žalobce, zajištění náhradního cestovního dokladu, možnost návštěvy konzulárního úřadu domovského státu žalobce, kde je zjišťován dosavadní průběh řízení a bezpečnost návratu žalobce. S ohledem na to, že žalovanou vyjmenované náležitosti mohou trvat minimálně několik dnů, ale spíše týdnů, stanovila dobu zajištění na 90 dnů a přestřela úvahy, jež jí k tomuto závěru vedly. K tomu soud předně uvádí, že doba trvání zajištění byla stanovena v rámci zákonných limitů (§ 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) a náležitě a logicky odůvodněna. Žalovaná uvedla veškeré kroky, které je potřeba učinit za účelem dosažení cíle sledovaného zajištěním. Žalovaná tyto kroky provázala se zjištěným skutkovým stavem a určila alespoň přibližný časový rámec, což je zcela v souladu s rozsudkem NSS ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79, na který žalobce odkázal. Také uvedla, že dobu, jakou zabere vyřízení jednotlivých kroků, není možné předjímat, některé nezávisí výhradně na ní, nýbrž na jiném (autonomním) subjektu. Vyjádření žalované obsažené v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že doba k zajištění těchto náležitostí se pohybuje „v řádu několika kalendářních dnů nebo týdnů“, nijak nezatemňuje úvahy žalované a nečiní je rozpornými. Je třeba jej chápat tak, že vyřízení jednotlivých kroků, které žalovaná vyjmenovala, není stejně časově náročné, některé úkony lze vyřídit v řádu dnů (koupě letenky), některé úkony v řádu týdnů (úkony vyžadující spolupráci iránských orgánů nebo orgánů třetích zemí v souvislosti s průvozem žalobce).
34. K tomu soud uvádí, že účelem zajištění je udržet dohled nad žalobcem až do doby, kdy bude možné realizovat vyhoštění. V době vydání napadeného rozhodnutí ještě nebylo

rozhodnuto o vyhoštění žalobce, přičemž proti rozhodnutí o vyhoštění lze podat odvolání. Vyhoštění lze realizovat teprve tehdy, bude-li rozhodnutí o vyhoštění vykonatelné. V době vydání napadeného rozhodnutí tak bylo zřejmé, že rozhodnutí o vyhoštění doposud vydáno nebylo, přičemž vzhledem k tomu, že lze očekávat podání odvolání, nebylo možné ani předvídat, kdy se takové rozhodnutí stane vykonatelným. Tato skutečnost samozřejmě nijak nebránila správním orgánům v tom, aby činily úkony za účelem vyřízení dokladů k vycestování žalobce. V tomto ohledu jde v první řadě o ověření totožnosti žalobce na iránském zastupitelském úřadu v Praze a následně o vydání náhradního cestovního dokladu. To jsou ostatně úkony, které žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla. Jelikož žalobce neposkytl žalované součinnost, neboť odmítl podepsat formulář potřebný k realizaci těchto úkonů ze strany iránského zastupitelského úřadu, je zřejmé, že se tím příprava vyhoštění komplikuje. Stejně tak je nutné poukázat na to, že není v pravomoci žalované přikázat iránským orgánům jednat urychleně, ani jim k vyřízení potřebného uložit lhůtu. Správní orgány v tomto ohledu mohou vycházet pouze z vlastních zkušeností, které jistě při stanovení doby trvání zajištění zohlednily. Teprve po vyřízení náhradního cestovního dokladu a po nabytí vykonatelnosti rozhodnutí o vyhoštění lze začít zařizovat způsob přepravy žalobce (vyjednat průvoz s jinými státy, koupit letenku apod.). S ohledem na stav, v němž se řízení o správním vyhoštění v době vydání napadeného rozhodnutí nacházelo, nelze mít stanovenou dobu trvání zajištění za nepřiměřenou. K tomu lze nad rámec nezbytně nutného dodat pro dokreslení celé situace, že proces vyhoštění se po vydání napadeného rozhodnutí dále komplikuje podáním další žádosti o mezinárodní ochranu (za této situace nelze iránské orgány kontaktovat, aby byla chráněna identita žadatele o mezinárodní ochranu). Žalobní bod není důvodný.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

35. Vzhledem k tomu, že žalobní body nejsou důvodné a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
36. O náhradě nákladů řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť jí nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 2. prosince 2020

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce